

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Čeština v komunikaci neslyšících

SEMINÁRNÍ PRÁCE

Hana Wiesnerová, Barbora Veselá, Veronika Ficková

Stereotyp kočky v českém jazykovém obrazu světa

ZS 2020/2021

Obsah

Úvod.....	2
Vývoj kočky domácí.....	3
Jaké jsou kočky?.....	4
Čeho se kočky bojí?.....	5
Fenomén černé kočky.....	6
Znamé kočky z filmů a pohádek.....	8
Závěr.....	9
Zdroje a literatura.....	10
Příloha: Dotazník.....	13

Úvod

„To bylo tenkrát, když pejsek a kočička ještě spolu hospodařili; měli u lesa svůj malý domeček a tam spolu bydleli a chtěli všechno dělat tak, jak to dělají velcí lidé” (J. Čapek, 2000).

Takto začíná Josef Čapek svou velkolepou a známou knihu Povídaní o pejskovi a kočičce. Již z první věty této pohádkové knížky pro děti si čtenář uvědomí, že zvířata se budou v příběhu chovat jako lidé. Můžeme tak mluvit o antropomorfismu (Wolf J., Juskoň J.), který je velmi podstatným jevem pro naši práci.

„Celý den mi bylo smutno. Včera jsem si přečetl, co bylo napsáno na zdi doupěte, ve kterém se svým dvojnožcem bydlím” (J. Kolář, 1968).

Antropomorfismus chápeme jako jev, kdy jsou zvířatům připisovány povahové rysy, běžně typické pro lidi. Lidské vlastnosti jsou pro člověka velmi důležité, jsou něčím, co člověk skutečně zná, pomáhají mu také lépe pochopit okolní svět. Z tohoto důvodu, tedy pro lepší pochopení světa, lidé mohou přenášet své chování či vlastnosti na zvířata, neživé předměty, vesmírná tělesa, pohádkové postavy a další.

Antropomorfismus je základním kamenem pro vznik bajky, jednoho z literárních žánrů, vyprávějící příběhy zvířat s lidskými vlastnostmi. Udává se, že antropomorfismus má svůj částečný původ také v náboženství. Stejně jako zvířata, tak i bohové nabývají lidských povah (J. Wolf, Juskoň J.). V některých náboženstvích jsou bohové ve zvířecích podobách, stejně tak se může duše zemřelých převtělit do zvířecího těla. Rozumíme tomu tak, že duše člověka si ponechá své lidské charisma, jež bylo vybudováno během života, dochází však ke změně tělesné schránky ve zvířecí. Takovým způsobem se duše člověka uzavře do zvířecího těla (Lévi-Strauss, 1970).

V literárních dílech můžeme dále narazit na personifikaci, určitý druh metafory, během které se lidské vlastnosti a podoba přenáší na živočichy nebo neživé objekty (Pravopisne.cz). V souvislosti s touto prací tedy zvířata nejen přemýšlí, ale také mluví, případně chodí po zadních a lehají si do postelí, například v Pejskovi a Kočičce (J. Čapek) či Farmě zvířat (G. Orwell).

Zamyslely jsme se tedy nad tím, jaké vlastnosti jsou připisovány kočkám. Stejně tak, jako neplatí přísloví a následný stereotyp *“co Rus, to alkoholik,”*

nemůžeme počítat ani s tím, že všechny kočky jsou stejné. Přesto však některé povahové rysy koček stále v povědomí lidí převládají. Zajímalo nás, jaké mínění má dnešní populace o kočkách. Na základě známých knih a filmů jsme vybraly několik slavných představitelů kočičí říše a dále jsme formou dotazníku zjišťovaly, kdo z těchto hrdinů zastupuje typické kočičí vlastnosti. Zároveň jsme sledovaly, jaké vlastnosti se považují za ryze kočičí. Domníváme se, že ty nejznámější postavy koček mají značný podíl na tvoření celkového obrazu o kočkách v naší kultuře.

Dotazník jsme sdílely online formou po dobu jednoho týdne. Celkem se nám dostalo 90 odpovědí, přičemž respondenti byli zastoupeni jak slyšícími, tak neslyšícími různých věkových kategorií.

Vývoj kočky domácí

Podstatné je uvědomit si, jak se z divokého zvířete stal domácí mazlíček. Původ koček a celý proces domestikace má bezpochyby vliv na současnou kočičí povahu. Musíme se proto zaměřit na samotný původ koček. Většina respondentů našeho dotazníku, konkrétně 64 lidí, když odpovídala na otázku *“S jakou zemí si spojujete kočky,”* uvedla Egypt. Mohly bychom ho tedy považovat za jakousi pomyslnou kolébku znalostí o kočkách. Když se podíváme hlouběji, zjistíme, že je to právě střední Egypt, kde byly v roce 1889 nalezeny jedny z prvních zmínek o kočkách a kde byly objeveny mumifikované pozůstatky kočky, které pocházely už z let 2000 před Kristem, tedy z doby, kdy byly v Egyptě kočky velmi uctívány. Z uctívaných druhů můžeme zmínit zejména kočku plavou a kočku bažinnou (M. Pollard).

Kočky se ke své slávě a oblíbenosti dostaly pravděpodobně díky své přizpůsobivosti. V době, kdy lidé začali žít v Egyptě usedlým způsobem života, byly nutností časté sklizně obilí, a díky tomu se kočky začaly objevovat ve stodolách, kde se tyto produkty uchovávaly. Do stodol chodily na právě sklizeném obilí hodovat myši, proto se kočky začaly do stodol stahovat též, až si zvykly na přítomnost lidí, kteří je nakonec začali uctívat. Díky svým magickým a nepochopitelným vlastnostem, například vidění ve tmě, byly velmi obdivovány. Mimo jiné byly milovány i pro schopnost rychle a efektivně hubit a odhánět škůdce, jako jsou ptáci a již zmíněné myši (M. Pollard).

Uctívání koček se dostalo dále do Číny (6 respondentů), Japonska (2 respondenti), Řecka a Říma (3 respondenti), tudíž ti účastníci dotazníku, jež

hlasovali jinak než pro Egypt, neodpověděli špatně. Pocta v těchto zemích však nebyla tak velkolepá (M. Pollard).

Pro Českou republiku hlasovalo 11 respondentů, což může být překvapující odpověď. Uctívání koček v České republice není prokázáno, je však známo, že Češi jsou velkými milovníky domácích mazlíčků, zejména pokud jde o psy a kočky. Z 90 respondentů našeho dotazníku odpovědělo 32 majitelů koček, z takového počtu ovšem nemůžeme tvrdit, že jsou kočky v našich domácnostech tradiční. Z průzkumu z roku 2019 vlastní kočku 38% domácností České republiky (iRozhlas, Nejvíce Čechů má psa). Na druhou stranu jsme však jednou ze zemí, kde počet koček nekontrolovatelně roste a kočky se objevují v mnoha ulicích, z toho důvodu se respondenti také mohou domnívat, že kočky jsou doménou České republiky (Vepřovská, deník.cz).

Odpovědi patří také Norsku (1 respondent) a Rusku (1 respondent). Norská lesní kočka má dlouhou a tajuplnou tradici. Původ norské kočky není jednoznačně znám, některé zdroje se domnívají, že norská lesní kočka žije ve Skandinávii od nepaměti, jiné zdroje uvádí, že byla dovezena do Skandinávie Vikingy. Ze sbírek písní ze 13. století však jednoznačně vyplývá, že v období Vikingů bylo toto plemeno velice obdivováno, uctíváno a vzniklo o něm mnoho legend a pohádek, bylo například popisováno jako impozantní, hrdé zvíře s huňatým ocasem, silnými drápy a vysokýma nohama (Gorgoň, iReceptář). O sibiřské kočce nejsou dohledatelné záznamy hluboko do historie, toto plemeno má však v lidové tradici pověst jako mohutně stavěná, plyšová, dlouhosrstá kočka, která bděla nad hospodáři a hospodářskými usedlostmi. Zpočátku byla sibiřská kočka vzácná, proto se konaly různé celosvětové výstavy, a tak se plemeno sibiřské kočky dostalo do Evropy (Vilímová, 2004).

Jaké jsou kočky?

„Každá pátá domácnost v Británii nebo Severní Americe chová alespoň jednu kočku... V jiných zemích je chov koček ještě rozšířenější. Například ve Francii nebo v Austrálii má kočku zhruba každá třetí domácnost.” (M. Pollard, 2004). Jak již bylo řečeno, v našem dotazníku více jak polovina respondentů, konkrétně 58, odpověděla, že kočku doma nemá. Z mnoha zdrojů vyplývá, že v českých domácnostech stále převažuje pes, následován kočkou.

Pokusíme se nyní rozebrat otázku z dotazníku, která zní: *“Když se řekne kočka/kocour, vidíte spíše ženskou či mužskou povahu?”* Odpovědi byly velmi překvapivé, většina (73) odpověděla, že kočka je ženské povahy. Několik

odpovědi zdůrazňovalo důležitost použitého tvaru, tedy kočka / kocour. Takové odpovědi zněly nejčastěji: „*Když kocour, tak muž, když kočka, tak žena.*” Na základě odpovědi tedy můžeme soudit, že pro respondenty je klíčové skutečné biologické pohlaví, dle kterého použijí daný tvar substantiva. Pokud si v danou chvíli dotazovaný řekl tvar ‘kočka,’ pravděpodobně uvažoval, že bude mít ženské rysy. Kdyby naopak použil tvar substantiva maskulina ‘kocour,’ nabízí se, že se bude odpověď přiklánět k mužské povaze. Nicméně by se dalo dlouho diskutovat o tom, jestli je skutečné pohlaví, a tedy i použitý tvar slova, jediným faktorem v rozhodování. Mimo jiné většina těch respondentů, kteří odpovídali ‘kočka je mužské povahy,’ byli sami muži (5), ale v tak malém počtu bohužel nemůžeme vyvozovat obecné závěry. Mohli bychom též propojit odpovědi s další otázkou “*Kočky jsou obecně spíš...*”, kde mnoho odpovědí znělo ‘elegantní’ (49) nebo ‘nevyzpytatelné’ (49), což jsou spíše ženské rysy.

Když se zaměříme na otázku “*Co mají kočky nejraději, co je pro ně nejdůležitější,*” nejvíce zastoupená odpověď je ‘volnost’ (23), následována ‘spánkem’ (18), naopak jako nejméně důležitá se zdála být ‘čistota’ (4). Podle dostupných zdrojů je pro kočky spánek velmi důležitý, v průměru spí až 18 hodin denně. Domácí kočky se přizpůsobí dennímu rozvrhu člověka, často vyprovází svého majitele při odchodu do práce, a potom většinu dne prospí, stejně jako v noci. Na druhou stranu si kočky ale rády hrají a se svým majitelem tráví čas. Mezi odpověďmi narážíme na malý podíl reakcí na ‘čistotu’, přitom kočky tráví péčí o srst mnoho času. Svým drsným jazykem si vyndávají odumřelé chlupy a zároveň olizováním mazu z chlupů získávají vitamin D. Olizování v prvních týdnech života obstarává matka, v průběhu vývoje se kočky naučí starat se o srst samostatně. Velmi často můžeme narazit na jev, kdy si kočky vzájemně pečují o srst nebo olizují svého majitele. To je znak náklonnosti (Říhová, 2007).

Čeho se kočky bojí?

„*A co jsme neviděli! Na plotě sedí malá kočička, strachy celá naježená, a zoufale mňouká. Pod ní pobíhá Šmudla, skáče na plot a štěká*” (G. Fischerová, 2003). Jeden ze známých povahových rysů koček je strach ze psů, jak je zřejmé z ukázky. Strach ze psů je podle respondentů dotazníku častý jev (45). Nejčastější odpovědi na otázku “*Čeho se kočky typicky bojí*” však byla ‘voda’ (55) a prudké pohyby (48). Podle odpovědí se kočky nebojí tmy (0), ptáků (0) ani myši (1), i když výjimky se dají najít vždy.

„Když prší, nechce se žádné kočky dobrovolně ze dveří” (G. Fischerová, 2003). Jak bylo zmíněno výše, 55 respondentů dotazníku uvedlo, že kočky mají strach z vody. Když se do problematiky podíváme hlouběji, zjistíme, že se kočkovité šelmy obecně vyhýbají vodě. Jednak jde o přirozený pud, protože evolučně nejsou kočky uzpůsobeny k plavání, dále se jim zvýší hmotnost těla, protože srst nasákne vodou, a kočky se tudíž nemohou pohybovat tak obratně, jako mají ve zvyku, a také mají dobře vyvinutý čich, kterým mohou vnímat chemikálie obsažené ve vodě, proto se k takovým typům vody nepřibližují. Na druhou stranu však musíme podotknout, že kočky milují tekoucí vodu z kohoutku (Gabrhelíková, Koule.cz). Z dotazníku nám přišla zajímavá odpověď kočičího strachu z okurek. Zpočátku jsme nevěřily, že je něco takového možné, ale skutečně existují zdroje, které tuto odpověď potvrzují. Důvod je prostý, kočky se nebojí okurky jako takové, ale okurka tvarem a nenápadností připomíná hada, který se umí ke kočce nepozorovaně přiblížit a kterého se kočka vždy poleká, když se had ocitne nenadále v její blízkosti (mzlíccivpohybu.cz).

„Najednou Mína na několik dní zmizela” (G. Fischerová, 2003). *“Potom si přehodil motouz od tlumoku přes rameno, nasadil si čepici na hlavu a pokynul pacičkou ke schodům, jako by někomu dával sbohem. Pak proklouzl otvorem pod střechou na zahrádku a zmizel”* (Lada, 2000). Dalším fenoménem, jak je viditelné z ukázek, je kočka jako tulák. Respondenti dotazníku uvedli, že pro kočku je toulání charakteristické (41). Tento jev byl pravděpodobně inspirativní také pro mnoho literárních děl, zmiňme například Kocoura Mikeše (Lada, 2000) nebo knihu Kocourek se vrací (Hrachovcová, 2010). Když porovnáme literární díla a názor respondentů se skutečností, zjistíme, že tento fenomén je platný. Je potřeba znovu podotknout, že každá kočka je jiná a každé vyhovuje jiný režim. Některé domácí kočky, které mají možnost toulat se, se zásadně drží v okolí svého majitele a svého teritoria. Naopak jiné kočky potřebují větší pohyb, více loví a objevují, a proto své území rozšiřují. Podle čipů a GPS lokátorů umístěných na kočkách můžeme kočičí pohyb sledovat. Zajímavé je, že se u toulajících se koček opakuje podobná trasa. Důvody a délka toulání se různí (Lázňovský, M., iDNES.cz; krmeni.cz). Avšak ať už si běží kočky k sousedům pro pamlsek, nebo se vytratí na několik dnů, takové kočky, které chodí po dvou a mluví, známe jen z pohádkových příběhů.

Fenomén černé kočky

Dále jsme se zabývaly jednou z nejrozšířenějších pověr, která zní: *“Když vám přeběhne černá kočka přes cestu, značí to neštěstí.”* Nejdříve nás zajímalo,

kolik respondentů z našeho dotazníku zná tuto pověru. Zjistily jsme, že pouze dva lidé z celkového počtu dotazovaných pověru neznají. Většina účastníků (68) odpověděla, že pověře nevěří, také se objevily podobné modifikace této odpovědi, například *“nepanikařím, alespoň to mám na koho svést, když se mi po této události něco nepovede.”*

Pověra o černé kočce má zapuštěné kořeny hluboko ve středověku. Černé kočky byly často spojovány s čarodějnicemi a lidé kvůli této souvislosti viděli v černých kočkách převtěleného ďábla a nebezpečí. Věřilo se, že čarodějnice dokáže devětkrát změnit svoji podobu v černou kočku, odtud tedy také pramení pověra o kočce, která má devět životů (M. Pollard). Proto nebylo divu, když se v období pronásledování a upalování čarodějnic upalovaly také černé kočky. Tento podvědomý strach o skrytém neštěstí, které černá kočka přináší, přetrvává dodnes v podobě zkřížení naší cesty s černou kočkou. Méně známý faktor je směr, odkud kočka běží. Věří se, že pokud černá kočka přiběhne z levé strany, potká nás štěstí, z pravé strany naopak neštěstí. K černým kočkám se však v každé zemi stavěli odlišně. Mořeplavci například věřili, že černá kočka na palubě zajistí klidnou a bezpečnou plavbu (V.J., mazlíčkoviny.cz).

Fenoménu černé kočky zajisté nepomohla samotná barva srsti. Černá mohla symbolizovat nebezpečí, temnotu. Proto nás zajímalo, jak se naši respondenti cítí, když potkají černou kočku. Na otázku *“Jaké emoce ve vás vyvolá černá kočka, když se náhle ocitnete v její přítomnosti,”* odpovědělo 39 lidí, že mají chuť pohladit si ji, dalších 33 lidí necítí nic, 24 respondentů cítí respekt. Pouhých 8 dotazovaných cítí strach. Z našeho vzorku lidí lze vyvodit, že většina dotazovaných pověru zná, avšak jí nevěří, a samotná černá kočka v nich nevzbuzuje negativní emoce. Ostatně se můžeme dále probrat literárními nebo kinematografickými díly, ve kterých černá kočka vystupuje. Stěžejním představitelem je pravděpodobně kocour Mikeš (Lada, 2000), který představuje kladnou postavu. Dále narazíme na černou kočku v pohádce S čerty nejsou žerty, do které se převtělil čert. V pohádce Sedmero krkavců je v kolébce vyměněno miminko za černé kotě, což symbolizuje čarodějnictví.

Neobvykle magicky také působí schopnost kočky dopadnout z jakékoliv výšky na všechny čtyři končetiny. Tato vlastnost je též připisována dílu ďábla. Stejně tak se zdálo podivné, když si kočka otevřela dveře nebo vyskakovala z okna (M. Pollard). Díky všem těmto faktorům jsou možná z koček v dotazníku vytvoření nevyzpytatelní (49), magičtí (23) nebo divní (6) tvorové. Objevuje se také názor, že kočky nepochází z naší planety (9).

Známé kočky z filmů a pohádek

Naši kulturu, stejně jako jazyk, velmi znatelně ovlivňují média v nejrůznějších podobách. Představu o kočkách si tvoříme už jako děti z pohádek, proto jsou právě filmy a knížky klíčem k poznání stereotypu koček.

Z našeho dotazníku vychází chlupatý zrzavý kocour Garfield jako hlavní zdroj povahových rysů koček - 29 respondentů ho zvolilo nejspecifičtějším kočičím filmovým představitelem. V jeho životě hraje lenost významnou roli, hlavní prioritou je pak spánek a jídlo. Z dotazníku si můžeme zkontrolovat odpovědi, neboť 18 respondentů uvedlo, že prioritou je pro kočky spánek, 13 respondentů považovalo za nejdůležitější jídlo. Podobným kočičím představitelem, pro něhož hraje velkou roli potrava, je Chloe z Tajného života mazlíčků. Jeho jméno je občas zaměňováno za Kouli, což by odpovídalo celkové vizáži a oblibě jíst.

Druhé místo nejznámějšího kočičího představitele zaujal Kocour v botách z filmu Shrek (28 respondentů). Tento kocour nosí vysoké černé boty, stejně jako Mikeš, a za pasem mu visí meč. Také vlastnosti této postavy se následně přenáší do obecného smýšlení respondentů o vlastnostech koček. Kocour v botách je roztomilý (46 dotazovaných uvedlo, že kočky jsou obecně roztomilé) a tuto vlastnost rád ukazuje veřejnosti sejmutím klobouku a vykulením svých obrovských očí. Dále je čistotný (4 respondenti následně uvedli, že je pro kočky nejdůležitější čistota).

Zajímavé je, že dle našich respondentů oba výše zmínění typičtí představitelé mají zrzavý kožich. Přesto ale podle odpovědí vyplynula jako typická barva koček černá (52), druhé místo obsadila mourovatá / strakatá (40), zrzavá (34) byla až na třetím místě. Bílou barvu (28) najdeme až na konci škály. Z reakcí můžeme soudit, že Garfieldovo zbarvení mělo vliv na obecné mínění o vzhledu koček, neboť většina respondentů, kteří zvolili Garfielda za nejznámější kočku, současně hlasovala pro zrzavou barvu koček jako typickou.

Třetí příčku slavných koček obsadil šedý záluďný kocour Tom, který vystupuje ve dvojici s myší v animované pohádce Tom a Jerry. Tento snímek ukazuje vztahy mezi kočkou a myší, kočkou a psem. Již v útlém věku se dozvídáme, že kočky se bojí psů (45 respondentů).

Závěr

V naší práci jsme se snažily nahlédnout na stereotyp kočky v českém jazykovém obrazu světa z mnoha úhlů pohledu. Ukázalo se, že ačkoliv jsou kočky od přírody šelmy, lidé si při slově kočka nepředstavují nic nebezpečného. Respondenti mají kočky spojené především s Egyptem, kde byly uctívány na úrovni bohů. Nalezly jsme souvislost mezi skutečným biologickým pohlavím a užitým tvarem kočka / kocour. Typická kočka podle našich respondentů má nejčastěji černou, strakatou nebo zrzavou barvu. Má ráda svůj klid, často je tedy spíše líná a spánek miluje. Zároveň však potřebuje volnost a když už je aktivní, pohybuje se elegantně. Zároveň jsme zjistily souvislost mezi dětskými pohádkami a následným tvořením celkového obrazu o kočkách. Pro mnoho dotazovaných jsou kočky symbolem roztomilosti. Naopak na vodu, prudké pohyby a psy si nezvykly. Mnoho lidí zná pověru o černých kočkách, většinou jí ale nevěří, a když ji náhodou potkají, buď si s ní chtějí hrát, nebo si jí vůbec nevšímají.

Zdroje a literatura

Literární zdroje

ČAPEK Josef. *Povídání o pejskovi a kočičce; jak spolu hospodařili a ještě o všelijakých jiných věcech*. Praha: Albatros, 2000.

FISCHEROVÁ G. - JENTNEROVÁ E. - MEINARDUSOVÁ, E. *Povídání o zvířátkách*. Praha: Svojk&Co, 2003.

HRACHOVCOVÁ, Michaela. *Kocourek se vrací*. Praha: Advent-Orion, 2010.

KOLÁŘ Josef. *Z deníku kocoura Modroočka*. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1968.

LADA, Josef. *Mikeš*. Praha: Albatros, 2000.

LÉVI-STRAUSS, Claude. *Myšlení přírodních národů*. Praha: Československý spisovatel, 1971, s. 115.

ORWELL George. *Farma zvířat*. Praha: Aurora, 2004.

POLLARD, Michael. *Encyklopedie koček*. Praha: Slovart, 2004, s. 122.

ŘÍHOVÁ, Marie. *Chov koček*. Praha: Grada, 2007.

VILÍMOVÁ, Kateřina. *Velká encyklopedie koček*. Dobřejovice: Rebo Productions, 2004.

Elektronické zdroje

GABRHELÍKOVÁ, Pavla. *Proč kočky nenávidí vodu?* Koule.cz [online]. 13.8.2018 [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://www.koule.cz/novinky/proc-kocky-nenavidi-vodu/>

GORGON, Zdeněk. *Lesní kočka: Tajemné plemeno, kterému Vikingové přisuzovali magickou schopnost*. iReceptar.cz [online]. 16.11.2020 [cit. 2021-01-27]. Dostupné z: <https://www.ireceptar.cz/zvirata/norska-kocka-30001114.html>

Kočičí toulání. Krmeni.cz [online]. 10.5.2017 [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://krmeni.cz/kocici-toulani>.

LÁZŇOVSKÝ, Matouš. *Kde se toulá vaše kočka, když se vám ztratí z očí.* iDNES.cz [online]. 16.6.2011 [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/technet/veda/kde-se-toula-vase-kocka-kdyz-se-vam-ztrat-i-z-oci.A110601_180821_veda_mla

Průzkum: Nejvíce Čechů má doma psa, v průměru za něj utratí skoro 16 tisíc ročně. iROZHLAS.cz [online]. Praha, 23.6.2019 [cit. 2021-01-27]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/cesko-cesi-domaci-mazlicci-psi-kocky-penize-pruzkum_1906232155_lac

Rozbor uměleckých textů: Personifikace. pravopisně.cz [online]. Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta. 2011-2021 [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <https://www.pravopisne.cz/2019/09/personifikace/>

V., Jaroslav. *Mýty a pravda o zvířatech: Černá kočka přes cestu znamená smůlu.* mazlickoviny.cz [online]. 22.5.2019 [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://www.mazlickoviny.cz/clanek/myty-a-pravda-o-zviratech-cerna-kocka-pr-es-cestu-znamena-smulu/>

VEPŘOVSKÁ, Jitka. *Kočky se dál množí ve velkém. Může za to přístup majitelů.* Pisecky.denik.cz [online]. 24.10.2020 [cit. 2021-01-27]. Dostupné z: <https://pisecky.denik.cz/zvireci-denik/kocky-se-dal-mnozi-ve-velkem-muze-za-t-o-pristup-majitelu-20201024.html>

Víte, proč se kočky bojí okurek? mazliccivpohybu.cz [online]. 8.11.2018 [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://mazliccivpohybu.cz/blog/articles/1692-vite-proc-se-kocky-boji-okurek>

WOLF, Josef. - JUSTOŇ, Zdeněk. *Antropomorfismus.* Sociologická encyklopedie [online]. Poslední změna 11.2.2017 cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Antropomorfismus>

Kinematografické zdroje

Alenka v Říši divů [Alice in Wonderland] [film]. Režie Tim BURTON. USA, 2010.

Garfieldova Show [Garfield Show] [TV seriál]. Předloha Jim DAVIS (komiks). Francie/USA, 2008.

Garfield ve filmu [Garfield: The Movie] [film]. Režie Peter HEWITT. USA, 2004.

Harry Potter a kámen mudrců [Harry Potter and the Philosopher's stone] [film]. Režie Chris COLUMBUS. Podle literární předlohy J. K. ROWLINGOVÉ. Velká Británie, USA, 2001.

Harry Potter a tajemná komnata [Harry Potter and the Chamber of Secrets] [film]. Režie Chris COLUMBUS. Podle literární předlohy J. K. ROWLINGOVÉ. Velká Británie, USA, Německo 2002.

Harry Potter a vězeň z Azkabanu [Harry Potter and the Prisoner of Azkaban] [film]. Režie Alfonso CUARÓN. Podle literární předlohy J. K. ROWLINGOVÉ. Velká Británie, USA, 2004.

Kocour v botách [Puss in Boots] [film]. Režie Chris MILLER. USA, 2011.

S čerty nejsou žerty [film]. Režie Hynek BOČAN. Podle literární předlohy Boženy NĚMCOVÉ. Československo, 1984.

Sedmero Krkavců [TV film]. Režie Ludvík Ráža. Podle literární předlohy Boženy NĚMCOVÉ. Česko, 1993.

Shrek [film]. Režie Vicky JENSON, Andrew ADAMSON. USA, 2001.

Šmoulové [The Smurfs] [TV seriál]. Režie Ray PATTERSON, Don LUSK, Bob GOE, Carl URBANO, Paul SOMMER. USA, Belgie, 1981.

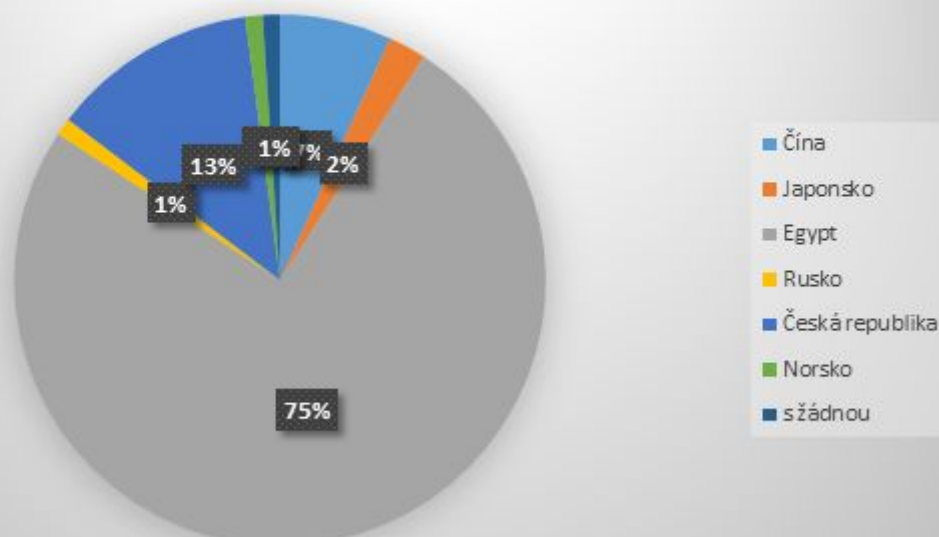
Tajný život mazlíčků [The Secret Life of Pets] [film]. Režie Chris RENAUD, Yarrow CHENEY. USA, 2016.

Tom a Jerry [Tom and Jerry] [TV seriál]. Režie Tex AVERY, Chuck JONES, Michael LAH, Joseph BARBERA. Tvůrci William HANNA, Joseph BARBERA. USA, 1940-1967.

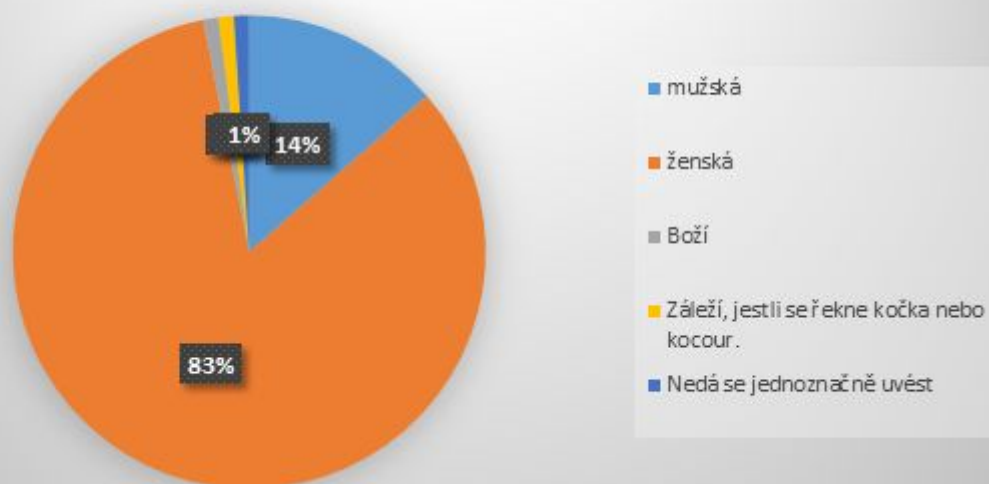
Příloha: Dotazník

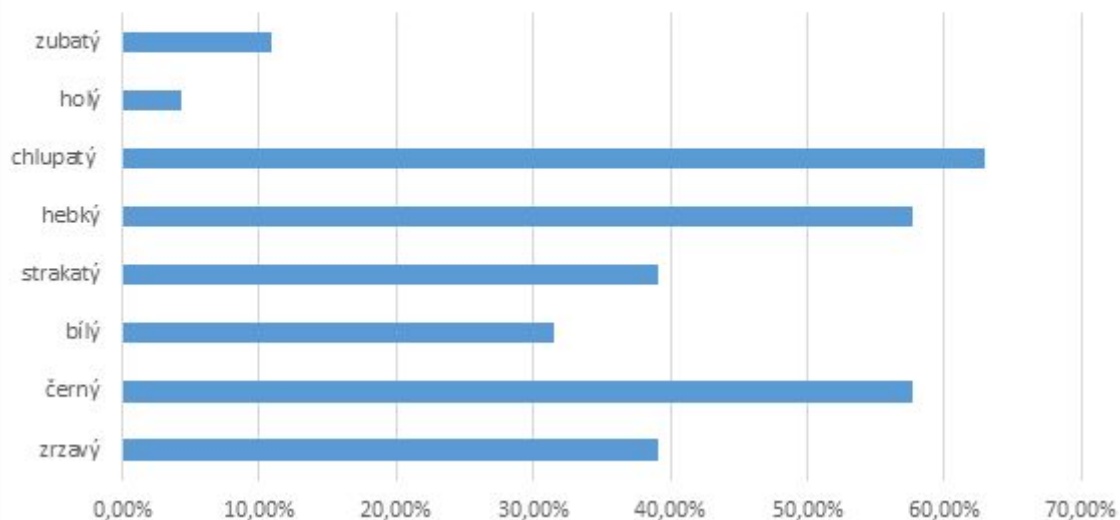
S jakou zemí si kočky spojujete?

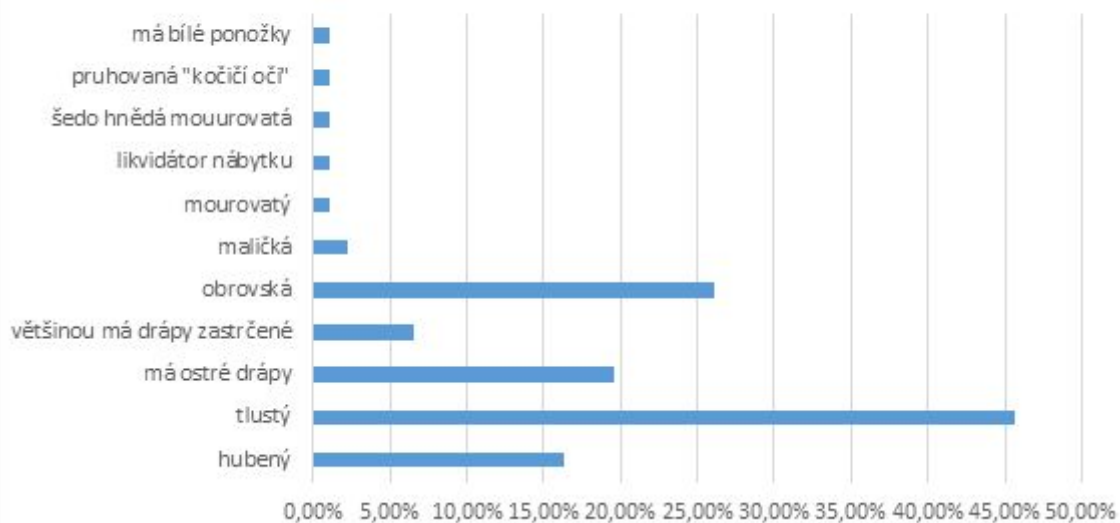
Když se řekne kočka/kocour, vidíte spíše mužskou či ženskou povahu?

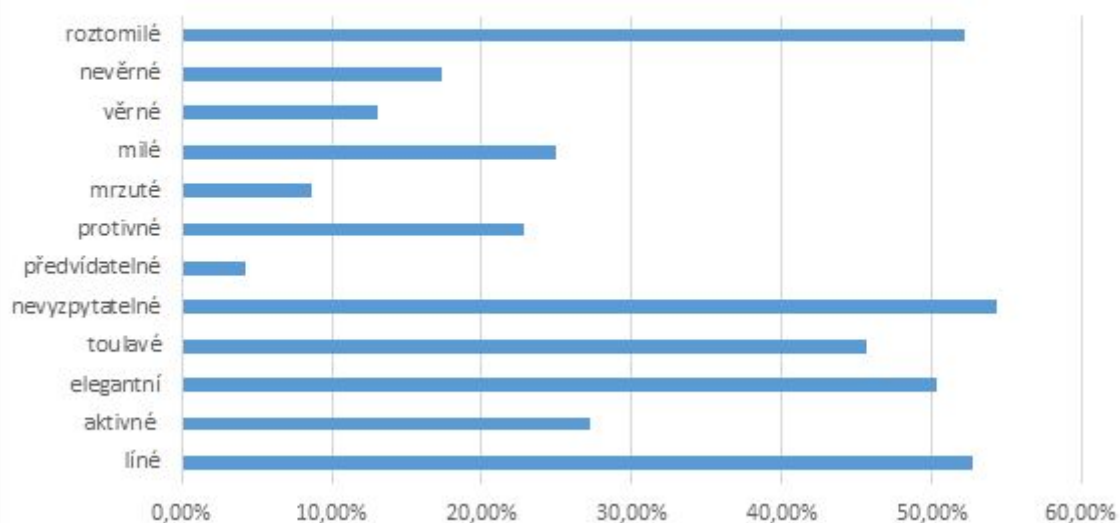
a) Jak podle vás vypadá typický představitel koček?
(je možné zvolit více odpovědí)

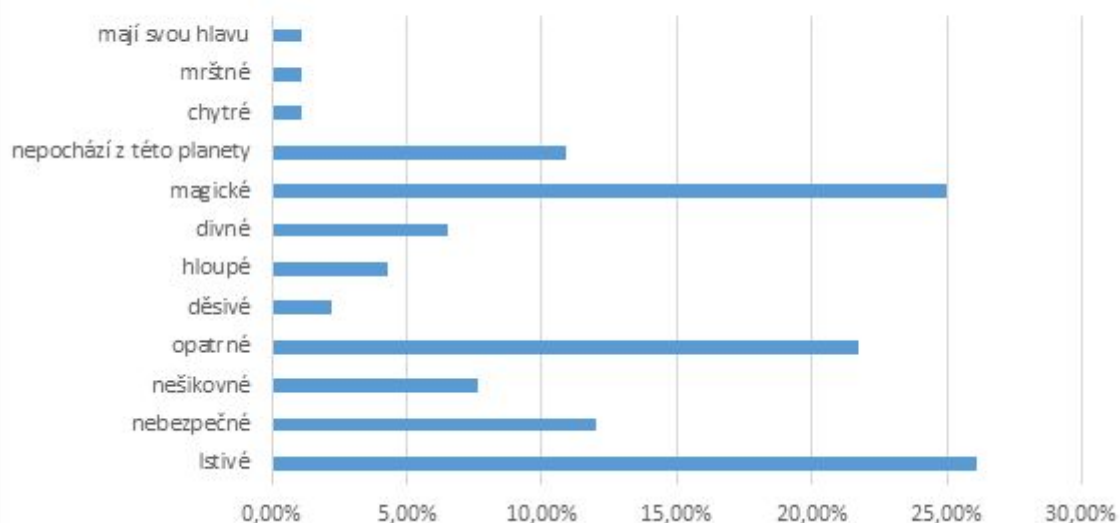
b) Jak podle vás vypadá typický představitel koček?
(je možné zvolit více odpovědí)

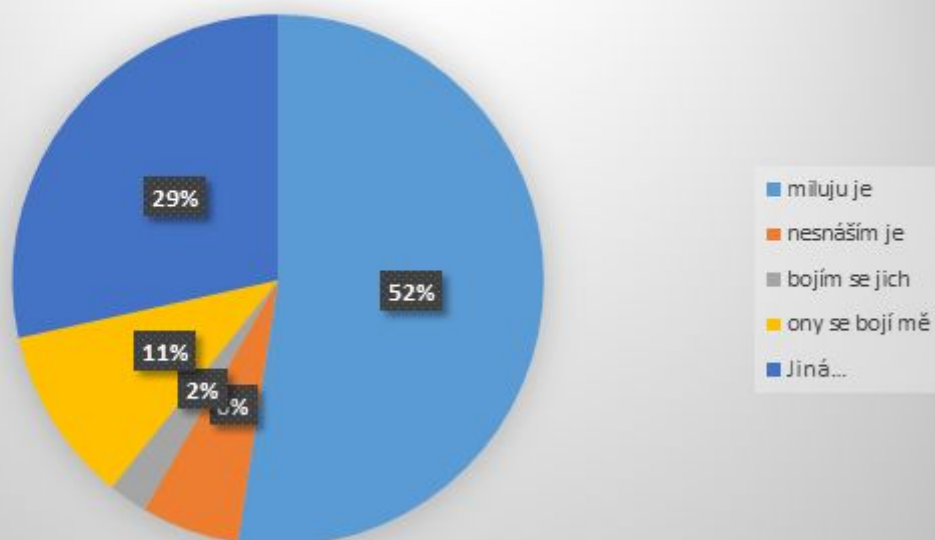
a) Kočky jsou obecně spíš:
(je možné zvolit více odpovědí)

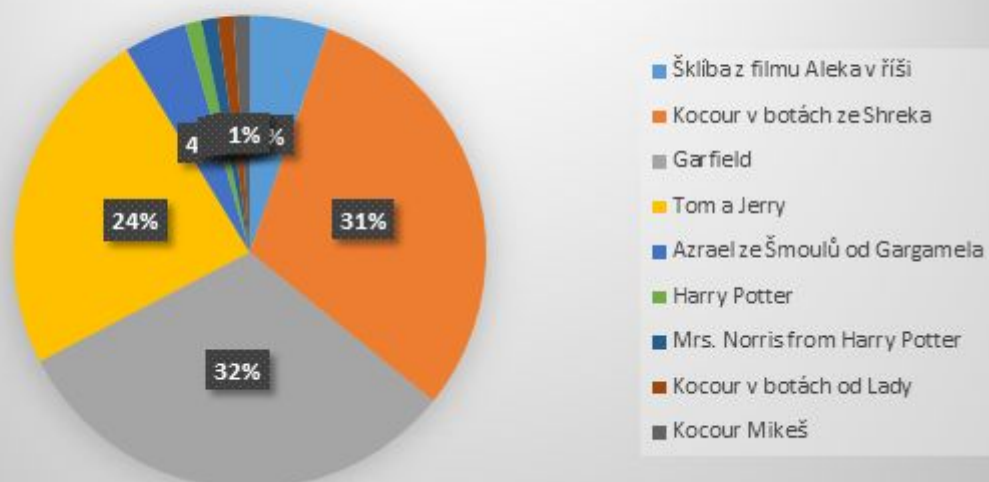
b) Kočky jsou obecně spíš:
(je možné zvolit více odpovědí)

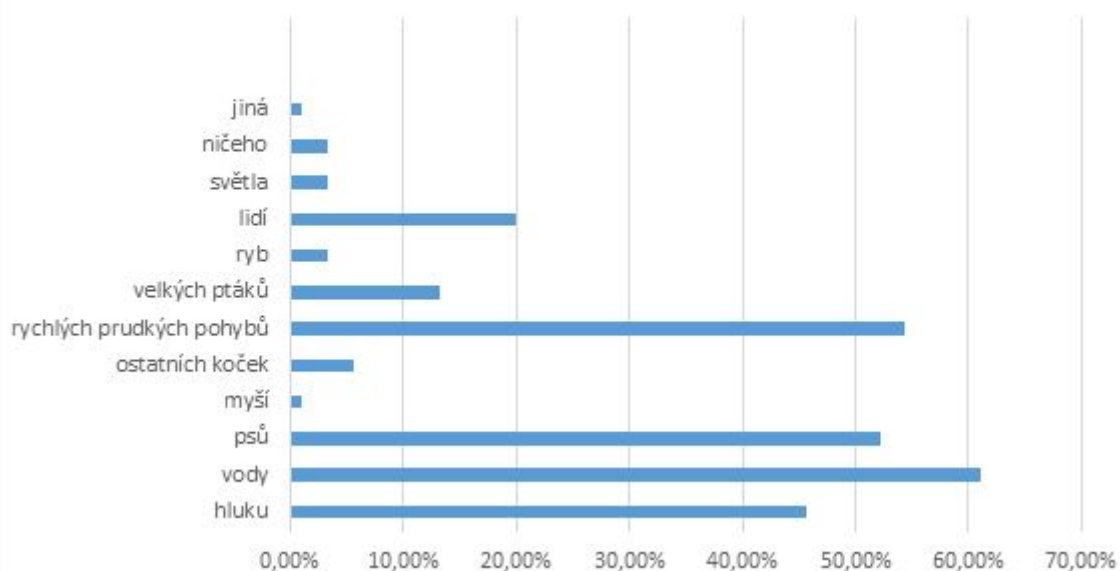
Jaký je váš vztah ke kočkám?

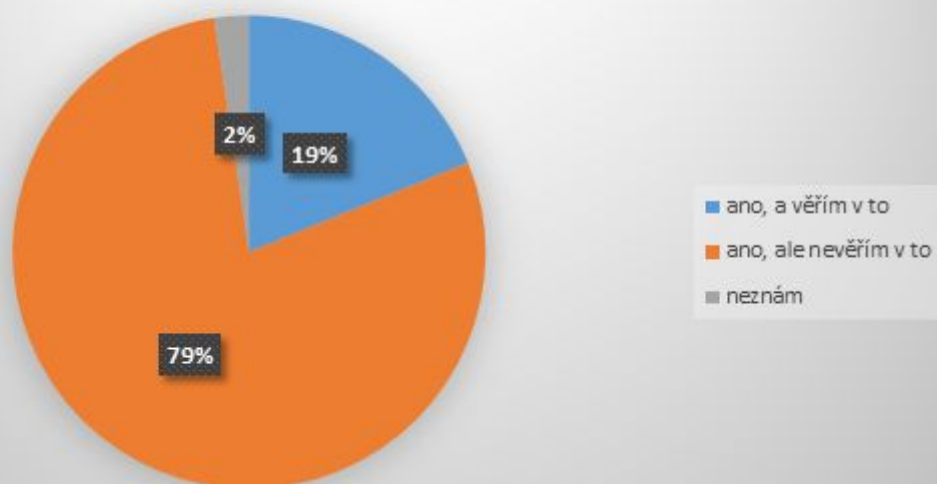
Nejspecifičtější představitel koček z filmů je:

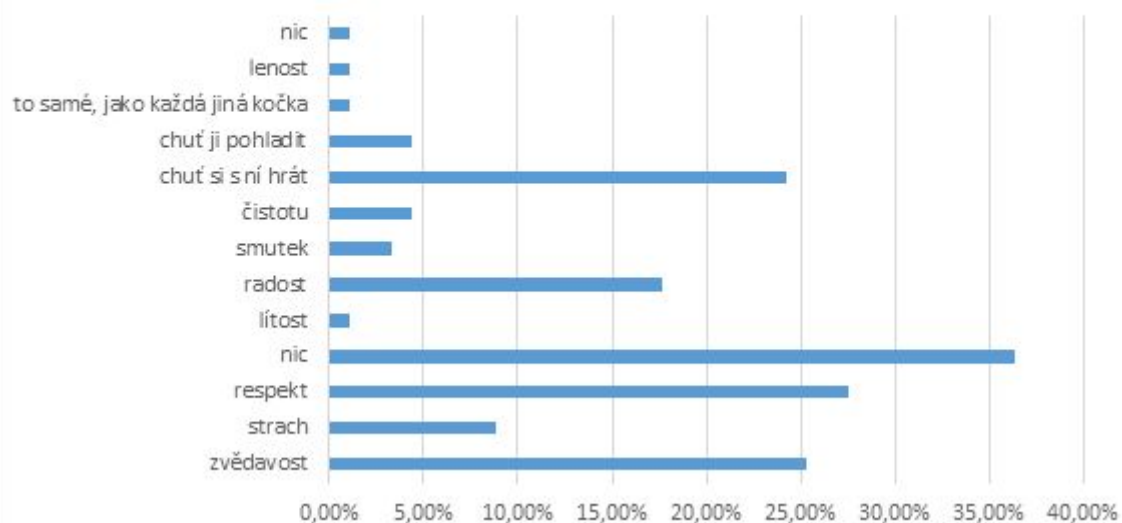
Čeho se typicky kočky bojí? (je možné zvolit více odpovědí)

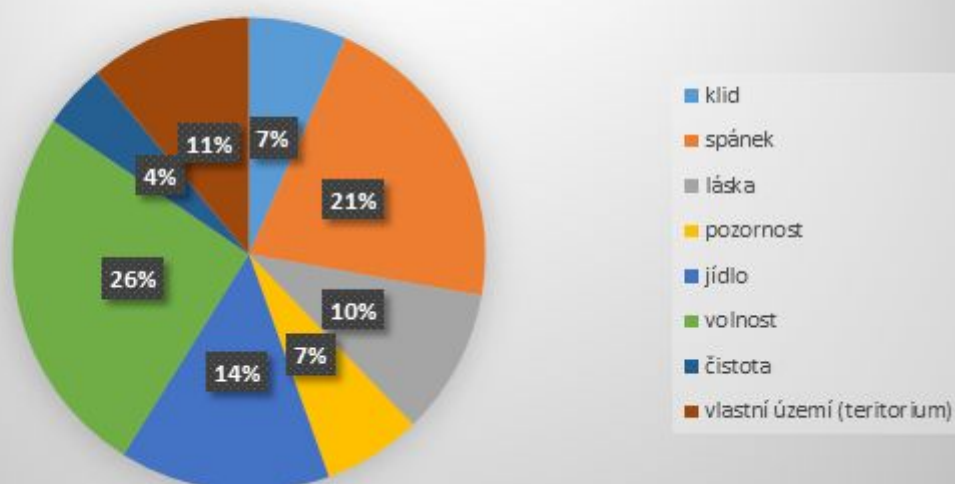
Znáte pověru o smůle, kterou nosí černá kočka, když vám přeběhne přes cestu?

Jaké emoce ve vás vyvolává černá kočka, když ji náhle potkáte? (je možné zvolit více odpovědí)

Co mají kočky podle vás nejraději? Co je pro ně nejdůležitější?

Nejslavnější českou kočkou či kocourem je:

